

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINĖS DARBO INSPEKCIJOS
PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS
DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS SKYRIUS**

**2022 M. ĮVYKUSIŲ IR IŠTIRTŲ DAŽNIAUSIAI PASITAIKANČIŲ MIRTINŲ IR SUNKIŲ
NELAIMINGŲ ATSTITIKIMŲ DARBE TYRIMŲ APŽVALGA**

2022 m. (2023 m. sausio 10 d. duomenimis), neįskaitant eismo įvykių, šalyje įvyko 124 sunkūs ir 23 mirtini nelaimingi atsitikimai darbe (toliau - NA darbe).

Vadovaudamasis Profesinės rizikos vertinimo bendraisiais nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. A1-457/V-961, darbdavys privalo užtikrinti, kad rizikos vertinimas būtų atliekamas visose darbo vietose (esančiose statinyje ar lauke, nuolatinėse, laikinose (įskaitant esančias kitose įmonėse), mobiliose) ar kitose įmonės vietose, kur darbuotojas gali būti darbo laiku. Atliekant rizikos vertinimą, darbdavys užtikrina įprastinę darbo ar technologinio proceso eigą, darbo priemonių naudojimą jų gamintojo nurodytomis sąlygomis. Profesinės rizikos vertinimo tikslas yra nustatyti ir įvertinti esamą ar galimą riziką darbe, ją pašalinti, o jei negalima pašalinti, įdiegti prevencijos priemones, kad darbuotojai būtų apsaugoti nuo rizikos arba ji būtų kiek įmanoma sumažinta.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad rizikos vertinimo metu identifikuotų rizikų surašymas į kortelę, savaime neišsprendžia ir/ar nepašalina galinčių atsirasti rizikų. Darbdaviui atstovaujantis asmuo ar jo pavedimu darbdavio įgaliotas asmuo vadovaudamasis profesinės rizikos įvertinimo rezultatais, privalo nustatyti darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų laikymosi kontrolės tvarką įmonėje.

Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (toliau – ir DSSĮ) 28 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta, kad „jei kolektyvinės apsaugos priemonės neužtikrina darbuotojų apsaugos nuo rizikos veiksnių, darbuotojams privalo būti išduodamos asmeninės apsaugos priemonės. Asmeninės apsaugos priemonės darbuotojui išduodamos tik įvertinus jį veikiančius rizikos veiksnius ir turi būti parenkamos tokios, kad apsaugotų darbuotoją nuo rizikos veiksnių poveikio. Asmeninės apsaugos priemonės turi būti pritaikytos darbui, patogios naudoti, neturi sudaryti papildomų pavojų darbuotojų saugai ir atitikti darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimus“, 19 str. 3 d. reglamentuoja, kad darbdaviui atstovaujantis asmuo, nustatydamas vidinę darbuotojų saugos ir sveikatos būklės kontrolę įmonėje ir numatydamas priemones darbuotojų saugai ir sveikatai pirmenybę teikiant kolektyvinių darbuotojų saugos ir sveikatos priemonėms, o ne asmeninėms apsaugos priemonėms gerinti. Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. lapkričio 26 d. įsakymu Nr. A1-331 (toliau – AAP nuostatai), 4 p. įtvirtinta, kad asmeninė apsaugos priemonė turi būti naudojama, kai negalima išvengti rizikos arba pakankamai jos apriboti kolektyvinėmis apsaugos techninėmis priemonėmis, darbo organizavimo priemonėmis, metodais ar tvarka. 7.3 papunktyje nurodyta, kad darbdavys privalo išduoti darbuotojui asmenines apsaugos priemones, kurios apsaugotų nuo galimų kenksmingų, pavojingų veiksnių, esančių darbo aplinkoje.

Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau - VDI) nustatytos NA darbe aplinkybės ir priežastys:

Mirtini nelaimingi atsitikimai

Dėl įvykio UAB „B. T.“ (2022-01-07)

2022 m. sausio 6 d. UAB „B. T.“ direktoriaus nurodymu darbuotojai R. I., R. J. ir S. Č., atvyko į objektą adresu Jurčiūnų k., Lazdijų sen., Lazdijų r. sav. „L-1300 iš Lazdijų TP“ pagal užduotį ir žiniaraštį, kurį į R. I. el. pašta 2022-01-04 pateikė UAB „A.“ direktorius A. S.. Pagal užduotį buvo nurodyta išpjauti krūmus ir medžius, po elektros linija. Pradėjus darbus šioje kirtavietėje darbų vadovas neapžiūrėjo kirtavietės, nesusipažino su esama situacija ir nesupažindino darbuotojų su saugiu darbų organizavimu, neįvertino galimos rizikos, nesupažindino darbuotojų su galimais pavojais dirbant šioje kirtavietėje (linijos teritorija kertanti griovį su stačiais šlaitais). Šiuos darbus UAB „B. T.“ darbuotojai R. I., R. J. ir S. Č. pradėjo vykdyti 2022-01-06 dieną apie 9 val., bet nebaigė.

2022 m. sausio 7 d. R. I., R. J. ir S. Č. su įmonės automobiliu Ford Transit į darbo vietą Jurčiūnų k., Lazdijų sen., Lazdijų r. sav. atvyko apie 9 val., toliau tęsti linijos valymo darbų. Automobilyje atsivežė reikalingus įrankius (benzininį pjūklą, 2 krūmapjovės, 2 aukštapjovės (specialus teleskopinis rankinis šakų pjūklas), vertimo svirtelę, vertimo šakutę, asmenines apsaugos priemones). Reikėjo išpjauti krūmus ir medžius po elektros linija „L-1300 iš Lazdijų TP“, einančia skersai gilaus griovio su stačiais šlaitais, todėl darbuotojai patys pasiskirstė darbus. R. I. ir R. J. su krūmapjovėmis elektros linijos juostoje pjovė krūmus, o S. Č. su aukštapjove, skirta dirbti po elektros linijomis, pjaustė medžių šakas. Apie 13 val. visi darbuotojai nusileido į griovio apačią (tarp elektros linijos atramų Nr. 1300/183-1300/184), kur šlaito apačioje šalia elektros linijos augo juodalksnis (nupjauto medžio ilgis 23 m, kelmo skersmuo 52 cm), kurio šakas pagal defektinį žiniaraštį buvo nurodyta apgenėti. Darbuotojai neturėjo priemonių, kuriomis galėtų nugenėti šakas, todėl priėmė kolegialų sprendimą medį nupjauti ir versti į šlaito viršaus pusę. Medžio virtimo kryptimi visus krūmus prieš tai jau buvo išpjovęs Ramūnas Ignatjevas. Prieš pradėdant pjauti medį darbuotojai pasiruošė atsitraukimo takus. Po medžio nupjovimo S. Č. turėjo atsitraukti 45 laipsnių kampu į kairę, priešingos medžio leidimosi krypties, o R. I. ir R. J. 45 laipsnių kampu į dešinę priešingos medžio leidimosi krypties. S. Č. medžio pjūvį darė maždaug 30 cm nuo žemės paviršiaus į šlaito pusę. Padaręs 13 cm išpjovą 45 laipsnių kampu į numatomą medžio virtimo pusę, S. Č. perėjęs į priešingą pusę pjovė pagrindinį pjūvį aukščiau 3 cm, nei įpjovė. Įpjovus apie 10 cm pagrindinio pjūvio, R. I. įkišo vertimo svirtelę, o R. J. įrėmė vertimo šakutę. S. Č. atlikus pagrindinį pjūvį buvo verčiamas medis. Palikta užtūra buvo 5 cm. Medžiui pradėjus virsti numatyta leidimo kryptimi, vertimo darbus atlikę R. I. ir R. J. atsitraukė apie 4 m (atsitraukimo taku į dešinę pusę), o S. Č. atsitraukė apie 1,5 m į kairę pusę. Medžiui nuvirtus ant žemės, ir veikiant atoveiksmio jėgai bei nuosavam svoriui, nupjautas kamieno galas pakilo aukštyr ir medis apie 1 m paslydo šlaitu žemyn. Kildamas į viršų kamieno galas kliudė S. Č. galvą. Nuo smūgio S. Č. susmuko prie medžio esančio už jo nugaros. Matę įvykį R. I. ir R. J. pribėgo prie S. Č. ir pamatė jo sužalotą galvą. R. J. išjungė šalia nukentėjusio veikiantį benzininį pjūklą STIHL, o R. I. paskambino pagalbos telefonu 112 ir pranešė apie nelaimingą atsitikimą. Po to, apie įvykį informavo UAB „B. T.“ direktorių A. S.. Po 5 min atvažiavo gelbėtojai, greitoji pagalba ir policija. Medikai nusileido šlaitu žemyn prie nukentėjusiojo ir apžiūrėję konstatavo S. Č. mirtį.

Nelaimingo atsitikimo darbe papildomo tyrimo akte įvardinta priežastis: Saugos ir sveikatos norminio teisės akto (darbuotojams privalomų vykdyti instrukcijų, taisyklių ir kt.) reikalavimų pažeidimas. UAB „B. T.“ pagalbinis darbuotojas S. Č. pradėjus virsti pjaunamam medžiui, neatsitraukė nuo pjaunamo medžio kamieno 4 m. atstumu iš anksto paruoštu atsitraukimo taku, tuo pažeidė Miško darbų saugos taisyklių DT 1-96 59 p. „Pradėjus medžiui virsti, kirtėjai turi nedelsdami atsitraukti iš anksto paruoštais takeliais ne mažiau kaip 4 m. ...“

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad darbdaviui atstovaujantis asmuo, organizuodamas miško kirtimo darbus privalo užtikrinti, kontroliuoti, organizuoti darbo procesus taip, kad tiek darbus atliekančių asmenų veiksmai, tiek darbai, būtų atliekami saugiai, pavojingos zonos būtų aptvertos ir paženklintos saugos ir sveikatos apsaugos ženklais.

Dėl įvykio UAB „I.“ (2022-01-22)

2022-01-22 apie 13 val. 30 min. statybos objekte Ukmergės g. ties Ozo g. viaduku, Vilniaus m. pagal rangos sutartį (toliau – statybos objektas) atliekant betoninių klojinių išmontavimo darbus lietaus kanalizacijos technologinės duobės viduje iš 12-14 m aukščio nukrito ir mirtinai susižalojo UAB „I.“ darbuotojas E. K.. UAB „I.“ darbų vadovas R. S. apie 8 val. 00 min. susirinkus darbuotojams, paskirstė užduotis. Vėliau apie 9 val. 00 min. kadangi buvo svarbiau tą dieną demontuoti klojinius Ukmergės g. ties Ozo g. viaduku, R. S. išsiuntė parankinius darbuotojus E. K., S. S., S. G. ir montuotoją-mechanizatorių E. R. į statybos objektą pradėti betonavimo klojinių išmontavimo darbus. Pagal UAB „I.“ parankinio darbuotojo S. G. paaiškinimą, 2022-01-22 apie 10 val. 00 min. darbų vadovas R. S. nurodė jam kartu su S. S. ir E. K. nuvykti į statybos objektą atlikti lietaus kanalizacijos technologinės duobės viduje betonavimo klojinių išmontavimo darbus. Atvykus į statybos objektą, klojinių išmontavimo darbams vadovavo E. K.. E. K. įlipo į technologinę duobę ir iš statybinio keltuvo atsukinėjo varžtus, o S. G. ir S. S. nurodė likti išorėje ir rinkti detales. S. G. pažymėjo, kad jam nepriklauso žinoti klojinių išmontavimo būdų, bet nurodė, kadangi buvo susipažinęs su klojinių darbų ypatumais kitoje įmonėje, E. K. patarė palikti po vieną užsuktą varžtą, bet jis į jo patarimą nereagavo ir tęsė darbą – atsukinėjo varžtus ir išstumdavo strypus į išorę. Po pietų parankiniai darbuotojai E. K., S. S., S. G., montuotojas-mechanizatorius E. R. ir santechnikas – montuotojas T. Š. po darbų aptarimo su darbų vadovu R. S. nuvyko į statybos objektą tęsti betonavimo klojinių išmontavimo darbus. Atvykę į statybos objektą, E. K. užsidėjo saugos diržą ir įlipo į statybinį keltuvas technologinėje duobėje. T. Š. padavė jam stropus ir specialius kablius jiems kelti, pats liko išorėje laukti klojinių, kad padėti į numatytą vietą. Klojinių išmontavimo darbams vadovavo E. K.. Apie 13 val. 20 min. E. R. ekskavatoriaus strėlę su stropais buvo pakėlęs virš technologinės duobės. E. K. būdamas statybinio keltuvo lopšyje prikabino stropų kablius prie klojinių sekcijos, atsitraukė į šoną ir parodė komandą kelti į viršų. E. R. ekskavatoriumi iškėlė vieną sekciją į viršų ir po kelių sekundžių pamatė, kad E. K. dingo iš jo akiračio. Prieš tai iš ekskavatoriaus kabinos matė E. K. kažkur iki juosmens. E. R. ekskavatoriumi klojinių sekciją nukėlė ir padėjo į šoną, o tuo metu T. Š. kopėčiomis palipo iki duobės krašto ir pamatė, kad klojiniai įgriuvę į vidų, keltuvo strėlė iškelta, lopšys palinkęs, o jame E. K. nėra. E. K. gulėjo apačioje, prispaustas klojiniais. T. Š. nedelsiant paskambino darbų vadovui R. S., pranešė apie įvykį ir paprašė iškviešti greitąją pagalbą. Tuo metu, kai R. S. paskambino T. Š., jis vykdė kitas savo darbo funkcijas. Atvykę gelbėtojai iškėlė E. K. kūną. UAB „I.“ darbuotojai pastebėjo, kad E. K. saugos diržo lyno karabinas buvo prisegtas prie jo paties diržo kilpelės. Aiškinantis įvykio aplinkybes R. S. nustatė, kad klojinių visi varžtai iš vidaus atleisti ir netgi ištraukti kai kurie strypai. Savo paaiškinime R. S. nurodė, kad pagal technologiją varžtus galima atleisti tik tada, kai klojiniai jau būna prikabinai su specialiais laikikliais ir laikomi ekskavatoriumi. Tik tokiu atveju darbuotojai turi atsukti varžtus ir duoti ekskavatoriaus operatoriui komandą iškelti klojinius.

Nelaimingo atsitikimo darbe tyrimo akte NA priežastyse įvardinta: 1. Saugos ir sveikatos darbe vidinės kontrolės įmonėje nepakankamumas. UAB „I.“ atliekant betoninių šulinio klojinių išmontavimo darbus darbų vykdymo procesas vyko neprižiūrint kompetentingam asmeniui, klojinių kėlimo darbai buvo vykdomi be kranų darbų vadovo priežiūros. Darbdaviui atstovaujantis asmuo nekontroliavo, kad darbuotojai tinkamai naudotų asmenines apsaugos priemones. Pažeista: Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 25 straipsnio 1 dalies 13,16 punktai. Darboviečių įrengimo statybvietėse nuostatų 4 skyriaus 44.1, 44.2 punktai. 2. Saugos ir sveikatos norminio teisės akto (darbuotojams privalomų vykdyti instrukcijų, taisyklių ir kt.) reikalavimų pažeidimas. UAB „I.“ parankinis darbuotojas E. K. išmontuojant vidinius klojinius atlaisvino (išsuko) visas klojinio skydų tvirtinimo templių veržles iš vidinės šulinio klojinio pusės, tai lėmė prie ekskavatoriaus nepritvirtintos šulinio klojinio vidinės dalies stabilumo netekimą ir kritimą. Darbuotojas dirbo nepasisegęs apraišo saugos lyno prie keltuvo lopšio stabilų konstrukcijų. Pažeista: Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 33 straipsnio 1 dalies, 1, 2 punktai. Statybos darbų technologijos projekto Nr. 21/VP-66 4.3.6. p reikalavimas „Sukietėjus betonui ir jam pasiekus 60-70% projektuojamo stiprio, numontuojami klojiniai ekskavatoriaus ar kranu pagalba. Klojinių varžtai ir jungiamosios dalys atlaisvinamos laikant klojinį ekskavatoriumi.“ Saugos ir sveikatos instrukcijos darbuotojo, dirbančio su mobiliąja

kėlimo platforma, Nr. 68 33.3. p „Ilipus į darbinę platformą nedelsiant prisisegti apraišo saugos lyną nustatytoje tvirtinimo vietoje.“

Dėl įvykio UAB „D.“ (2022-03-16)

2022-03-16 apie 8:00 val. Įmonės vadovas V. S. atvežė darbuotojus į mišką, adresu Svenčiankos k., Strūnaičio sen., Švenčionių r. sav., atlikti miško kirtimo darbus. Prieš darbų pradžią Įmonės vadovas patikrino visų darbuotojų blaivumą, paskirstė darbo vietas, kad būtų saugus atstumas tarp darbuotojų, instruktavo darbuotojus žodžiu, kaip saugiai dirbti. Biržė padalinta penkiomis valksmomis, nutolusiomis viena nuo kitos 20-24 m atstumu. Vadovas su J. K. dirbo valksmoje esančioje biržės gale, S. U. dirbo gretimose valksmoje, tolimesnėje valksmoje, esančioje beveik viduryje biržės, dirbo P. D., o kitame biržės gale, už kelių valksmų nuo P. D. dirbo J. K. ir A.. Atėjus pietų metui vadovas V. S. ir J. K. pietavo dviese, valksmoje, kurioje dirbo. Kiti darbuotojai pietavo kartu susirinkę prie valksmos, šalia kurios dirbo P. D., pietų metu vadovui nematant darbuotojai vartojo alkoholį. Po pietų pertraukos darbuotojai grįžo į darbo vietas tęsti darbus.

Atliekant darbus J. K. pasakė A. M., kad reikės lopetėlės pastumti medžiui ir toliau pjovė krūmus, todėl nepastebėjo nei kada, nei kur A. M. nieko nesakęs išėjo. Tuo metu P. D. pjovė medį jam vadovo priskirtoje valksmoje. Jis buvo su ausinėmis, žiūrėjo į viršų ir A. M. nematė, nieko negirdėjo. Jo nuomone – jei A. M. būtų jam ką nors sakęs jis būtų išgirdęs. Nugriuvus nupjautam medžiui P. D. po medžio viršūne pamatė žalią liemenę, iškart pašaukė Įmonės vadovą V. S..

Apie 12:27 V. S. išgirdęs pjūklininko P. D. šauksmą – “problema” iškart nubėgo prie jo pasižiūrėti kas įvyko. Atbėgęs pamatė šalia nukirsto medžio gulintį A. M. labai stipriai kraujuojantį iš nosies. A. M. dar buvo gyvas, bet nereagavo. V. S. paskambino greitajai pagalbai, patartas dispečerės bandė užspausti kraujuojančią nosį, bet nepavykus sustabdyti kraujavimo paliko kūną nejudinamą ir nuėjo pasitikti atvykstančios greitosios medicinos pagalbos.

Nelaimingo atsitikimo darbe tyrimo akte viena iš NA priežasčių įvardinta: Darbuotojų saugos ir sveikatos vidinės kontrolės nepakankamumas. Darbdavio atstovas V. S., atsakingas asmuo neužtikrino, kad profesinės rizikos vertinime ir biržės eksploatavimo technologinėje kortelėje numatytos prevencinės priemonės būtų įgyvendintos - pavojingos zonos nebuvo pažymėtos; kad neblaivūs darbuotojai būtų nušalinti nuo darbo ir tai galėjo įtakoti A. M. įvykusį nelaimingą atsitikimą.

Dėl įvykio UAB „I. P.“ (2022-09-12)

Valstybinės darbo inspekcijos (toliau-VDI) Vilniaus teritoriniame skyriuje 2022-09-13 užregistruotas iš „I. P.“, UAB (toliau-Įmonė) atsiųstas 2022-09-12 pranešimas apie įvykį darbe Nr. SN-213, kuriame teigiama, kad Įmonės sieninių plokščių gamybos linijoje, adresu Žarijų g., Vilnius, gelžbetoninių konstrukcijų formuotojas A. R. 2022-09-12 apie 16:30 val., užlipo į betono priėmimo bunkerio aptarnavimo aikštelę pro siją (aukštis iki sijos 1,48m) ir pateko į dešinėje pusėje esanti betoną transportuojančio įrenginio (toliau-Dudikas) judėjimo kelią, kur buvo mirtinai sužalotas. VDI Vilniaus teritorinio skyriaus vyriausieji darbo inspektoriai S. M. ir I. P. 2022-09-13 nuvyko į įvykio vietą, adresu Žarijų g., Vilnius ir nustatė, kad įvykio vieta išlaikyta nepakeista, užfiksuota vaizdo įrašė bei nufotografuota. Peržiūrėjus vaizdo įrašą, matyti, kad 2022-09-12 apie 16:23 val. sieninių plokščių gamybos linijoje prie 3-ios užpylimo linijos kalbasi brigadininkas A. P. ir gelžbetoninių konstrukcijų formuotojas D. D.. Apie 16:27 min. prie jų prieina A. R. ir jie tarpusavyje kalbasi. A. R. apie 16:28 val. nueina į savo darbo vietą, apie 16:29 val. A. R. grįžta iš savo darbo vietos, jokių darbo įrankių su savimi nesineša ir lipa laiptais prie 2-os užpylimo linijos į betono priėmimo bunkerio aptarnavimo aikštelę, kurios aukštis nuo grindų 3,81 m., aikštelės ilgis 3 m., plotis 1m., aikštelės aukštis iki sijos 1,48 m., nuo sijos iki aikštelės dešinės pusės krašto 0,65 m. Brigadininkas A. P. ir gelžbetoninių konstrukcijų formuotojas D. D. toliau kalbasi prie 3-ios užpylimo linijos. Po akimirkos abu pradeda bėgti link 2-os užpylimo linijos betono priėmimo bunkerio aikštelės, kur buvo mirtinai prispaustas darbuotojas A. R..

Brigadininkas A. P. savo paaiškinime teigia, kad jis 2022-09-12 15:30 val. pradėjo darbą sieninių plokščių linijoje. Peržiūrėjęs liniją, paskirstė darbininkus atlikti armavimo darbus. Po 10

min. priėjo prie 2-os užpylimo linijos pasižiūrėti, ar baigti gaminiai armuoti ir ar juos galima pradėti užpilti. 2-oje užpylimo linijoje dirbantis darbuotojas jam pasakė, kad nėra žmogaus 3-oje linijoje, kuris galėtų užpilti gaminius betonu. A. P. nedelsdamas nuėjo pas vadovus ir paaiškino esamą situaciją. Buvo priimtas sprendimas, kad 2-os užpylimo linijos gelžbetoninių konstrukcijų formuotojas D. D. pervedamas dirbti į 3-ią užpylimo liniją, o A. R. pervedamas į 2-ą užpylimo liniją. Kadangi klotuvo bunkeris buvo išplautas pirmos pamainos pabaigoje ir suteptas antros pamainos pradžioje, prasidėjo pylimo darbai. Apie 16:15 val. A. P. priėjo prie D. D. pasiteirauti kaip sekasi pylimui ir ar spės užpilti visą liniją per pamainą. Jiems besikalbant, priėjo A. R., kažko pasiteiravo D. D. ir nuėjo į savo darbo vietą, o A. P. kartu su D. D. liko toliau aptarinėti situacijos 3-oje linijoje. Apie 16:25 val. A. P. išgirdo betono transportavimo vežimėlio sulėtėjimo garsą. Pasukęs galvą pamatė žmogų, prispaustą Dudiku prie 2-os užpylimo linijos betono priėmimo bunkerio aptarnavimo aikštelėje ir nuskubėjo į pagalbą. A. P. teigia, kad asmeniškai jokio nurodymo į bunkerio aptarnavimo aikštelę lipti A. R. nedavė ir negirdėjo, kad tokį nurodymą kažkas būtų davęs. Pasak darbuotojo, tai buvo padaryta neįprastai ir netikėta, nes gelžbetoninių konstrukcijų formuotojas ten lipa du kartus per pamainą, tai yra darbo pradžioje kol dar nepradėjo pilti, susitepti piltuvą ir darbo pabaigoje išsiplauti.

Nelaimingo atsitikimo darbe tyrimo akte viena iš NA priežasčių įvardinta: Saugos ir sveikatos darbe vidinės kontrolės įmonėje nepakankamumas. Neįvertinti profesinės rizikos veiksniai - pavojinga Dudiko veikimo zona betono aptarnavimo aikštelėje neapverta apsauginiais aptvarais. Neįrengti saugos ir sveikatos ženklai ir aptvėrimas, kad darbuotojai, veikiant įrenginiui Dudikui, be atsakingo asmens leidimo, negalėtų patekti į betono aptarnavimo aikštelę bei minimi saugūs darbo metodai ir profesinės rizikos veiksniai nenurodyti įmonės lokalinuose teisės aktuose ir žuvusysis su jais nebuvo supažindintas. Todėl A. R., veikiant Dudikui, užlipo ant betono aptarnavimo aikštelės ir buvo mirtinai sužalotas pravažiuojančio įrenginio. Tuo pažeisti LR Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 14 straipsnio 3 dalies, 20 straipsnio 2 dalies; Profesinės rizikos vertinimo bendrųjų nuostatų 9 punkto ir Darboviečių įrengimo bendrųjų nuostatų 15.1 punktų reikalavimai.

Sunkūs nelaimingi atsitikimai

Dėl įvykio UAB "L." (2022-01-08)

2022 m. sausio 8 d. UAB „L.“ darbuotojai darbą pradėjo 08.00 val. Kuršėnų miškų urėdijoje, Rėkyvos girininkijoje, Šilėnų kaimo apylinkėse. Tą dieną, t. y. sausio 8 d. ryte L. R. su grandininio pjūkle „HUSQVARNA 560 XP“ pjovė juodalksnį, šis virsdamas įsikabino į pušį ir pakibo, L. R. juodalksnio nepaguldė ir paliko kaboti apie 10 m. aukštyje (juodalksnio aukštis apie 15 m., skersmuo, kur buvo prispaustas nukentėjusysis apie 13-14 cm., kelmo diametras 45 cm.) apie tai nieko neinformavęs. L. R. toliau tęsė darbą, apie 11 val. 30 min., direktorius A. S. perėmė grandininį pjūklą iš L. R. pavaduoti, tuo tarpu jis nuėjo rinkti medžių šakų į valksmas. Berenkant šakas netoli pakibusio juodalksnio šis nuo atsikabino nuo pušies ir virsdamas prispaudė L. R. ties kaklo-sprando sritimi. Pirmasis įvykį pamatė netoliese dirbęs miško pagalbinis darbininkas S. M. ir iškart apie tai šaukdamas informavo direktorių A. S., kuris tuo metu dirbo arčiausiai nukentėjusiojo. A. S. tuoj pat nuskubėjo į įvykio vietą ir pjūkle perpjovė juodalksnį, tada S. M. nuėmė juodalksnio viršugalį nuo L. R., tuo tarpu A. S. bendruoju pagalbos telefono numeriu 112 iškvietė greitąją medicinos pagalbą.

Nelaimingo atsitikimo darbe tyrimo akte viena iš NA priežasčių įvardinta: vidinės kontrolės nepakankamumas. Darbdavys dirbdamas toje pačioje kirtavietėje nekontroliavo, kad darbuotojai naudotų medžių vertimo lopetėles ar kartis, laikytųsi taisyklingos medžių pjovimo technologijos.

Dėl įvykio UAB „V. r.“ (2022-01-12)

2022-01-12, apie 7:30 val., statybos objekte adresu Kauno g., Vilnius, šaltkalvis - remontininkas T. Z., atliekant įrangos surinkimo darbus gręžtinio polio bandymui, eidamas atsinešti papildomų įrankių lipo iš iškasos, kai atsistojus ant viršutinio krašto gruntas įgriuvo, T. Z. krito į duobę ir pataikė į nuleistą į iškasą miniekskavatoriaus kaušą. Nukentėjusysis T. Z. nurodė,

kad nelaimingo atsitikimo dieną su kolega pagalbinu darbininku I. T. turėjo surinkti įrangą gręžtinio polio bandymui atlikti. Darbą pradėjo 7:00 val. Apie 7:30 val. eidamas atsinešti papildomų darbo įrankių T. Z. lipo iš iškastos aplink polių apie 0,7 – 0,8 m gylio duobės. Atsistojęs ant jos viršutinio krašto, gruntas įgriuvo ir T. Z. smuko su gruntu į duobę. Krisdamas dešine koja pataikė į nuleistą į iškasą ją anksčiau iškasusio miniekskavatoriaus kaušą. Smūgio metu lūžo koja.

Nelaimingo atsitikimo darbe tyrimo akte įvardinta priežastis: darbuotojų saugos ir sveikatos vidinės kontrolės nepakankamumas. Darbdavio įgaliotas asmuo, atsakingas už darbuotojų saugą ir sveikatą statybos objekte Kauno g., Vilniuje, neužtikrino, kad atliekant darbus būtų įgyvendintos paskyroje – leidime nurodytos darbų eigoje būtinos įvykdyti priemonės ir tinkamai įrengtos darbo vietos - nenušlaituotas duobės kraštas ir neįrengti įėjimo ir išėjimo į iškasas ir iš jų keliai. Pažeista: Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 15 straipsnio 1 dalis, 19 straipsnio 3 punktai 5 dalis, 25 straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktai, Saugos ir sveikatos taisyklių statyboje DT 5-00, 11 punktas.

Dėl įvykio UAB „D. L. S.“ (2022-03-21)

2022 m. kovo 21 d. apie 10:30 val., adresu Olandų g., Vilnius, Laidojimo rūmų pastate keičiant langus, iš maždaug 7 metrų aukščio nukrito ir sunkų pakenkimą sveikatai patyrė UAB „D & L S.“ darbuotojas L. Š.. UAB „D & L S.“ (toliau – Įmonė) direktorius K. D. paaiškino, kad statybos objekte adresu Olandų g., Vilnius, Įmonė dirbo nuo 2022 m. kovo 7 d., kur pagal sutartį su UAB „B.“, turėjo demontuoti ir sumontuoti langus pastato trečiajame aukšte, dviejuose fasaduose. Įmonės darbuotojams atvykus į objektą, pastoliai jau buvo sumontuoti. Kas sumontavo, K. D. nežino, tačiau UAB „B.“ darbuotojas A. G. pasakė montuoti nuo pastolių, tuo tikslu jie ir pastatyti. 2022 m. kovo 15 d. K. D. su kitu Įmonės darbuotoju K. S. pradėjo demontuoti senus langus ir dėti naujus. L. Š. prisijungė prie jų po nedarbingumo, kovo 21 d. Aprašydamas patį įvykį, K. D. įvykio dieną apie 10:20 val., pamatęs L. (Š.) apačioje, pakvietė į pagalbą. L. pastoliais užlipo ir K. D. davė jam žodinę užduotį, t.y. papasakojo kad reikia daryti lango vertikalumo korekciją, todėl vienas turės iš išorės žiūrėti gulsčiuką, kitam teks persukti varžtą. K. D. paaiškino, kad nesitikėjęs, kad L. lips į vidų pakoreguoti varžto, kurį galima buvo pasiekti nuo pastolių, nes nuo pastolių ir buvo prisukti tie varžtai. Į angą, kuri buvo pastato viduje, kitoje montuojamų langų pusėje, K. D. teigia dėmesį atkreipęs, tačiau nesuvokė jos pavojingumo, nežinojo ar medžiaga, kuria uždengtos angos, atlaiko žmogaus svorį. K. D. nurodo, kad nei rangovas, nei užsakovas jo neinformavo, kad pastato paskutinio aukšto grindyse yra pavojingos neuždengtos angos. K. D. teigimu, šiame objekte saugos diržai nebuvo naudojami, nes buvo dirbama nuo pastolių. K. D. pabrėžia, kad po atsitikusio nelaimingo atsitikimo, rangovai pastatė pastolius ir iš vidinės pastato pusės. Nukentėjusysis L. Š. paaiškino, kad š.m. kovo 21 dieną, pradėjo dirbti po nedarbingumo, prasirgus COVID-19 liga, kartu su kolega demontavo senus langus, o po keleto valandų darbo nuėjo į kitą pastato pusę, kurioje irgi buvo pastoliai. L. Š. prisimena, kad reikėjo nusileisti pastoliais iš vienos pastato pusės, kur buvo demontuojami seni langai, paskui vėl pakilti pastoliais kitoje pastato pusėje, kur jau buvo sumontuota dalis naujų langų. Nukentėjusysis neatsimena nei kritimo, nei kaip užlipo iki kritimo vietos. UAB „B.“ pardavimų vadovas A. G. savo paaiškinime nurodė, kad pagal rangos sutartį pastolius prieš langų montavimo darbų pradžią įrengia užsakovas - UAB „S.“. Pagal statybos rangos sutartį, subrangovas UAB "D & L S.", atliekantis langų montavimo darbus, darbų vykdymo metu atsako už darbo ir priešgaisrinę saugą. Apie įvykį darbe A. G. pranešė paskambinęs K. D..

Nelaimingo atsitikimo darbe tyrimo akte įvardinta priežastis: Netinkamas darbų organizavimas. Darbdaviui atstovaujantis asmuo, organizuodamas langų keitimo darbus pastate adresu Olandų g., Vilniuje, neužtikrino, kad darbo vieta aukštyje atitiktų darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimus ir atsižvelgiant į technologinį procesą bei įvertinus kritimo iš aukščio riziką, pavojinga zona (anga grindyse) būtų aptverta ir paženklinta saugos ir sveikatos apsaugos ženklais. Tuo pažeista: Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (toliau – DSSĮ) 25 straipsnio 1 dalies 1, 3 punktai; DSSĮ 15 straipsnio 1 dalis; Darboviečių įrengimo statybvietėse nuostatų, patvirtintų 2008 m. sausio 15 d. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. A1-22/D1, 4 priedo 37.2 punktas; Lietuvos Respublikos Vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus 2000 m.

gruodžio 22 d. įsakymu Nr. 346, patvirtintų Saugos ir sveikatos taisyklių statyboje DT 5-00, 10 punktas; Profesinės rizikos vertinimo bendrųjų nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012-10-25 įsakymu Nr. A1-457/V-961, 9 punktas.

Dėl įvykio UAB „U. S. B.“ (2022-03-22)

2022-03-22 iš Šiaulių AVPK buvo gautas telefoninis pranešimas apie įvykį darbe UAB „U. S. b.“, kurio metu buvo sužalotas darbuotojas. Nuvykus nurodytu adresu Televizorių g., Šiauliai, nukentėjęs asmuo jau buvo išvežtas į gydymo įstaigą, įvykio darbe vieta jau buvo dalinai pakeista, t.y. darbuotojai jau krovė antro paketo plieno lakštus ant medinių padėklų. Buvo atlikta įvykio vietos apžiūra ir surašytas apžiūros protokolas. Pirminė informacija apie įvykio aplinkybes buvo tokia, kad atliekant dviejų plieno lakštų paketų perkėlimo kranu operaciją, trūko tekstiliniai stropai, ir krisdami plieno lakštų paketai traumavo šalia buvusiam darbuotojui koją. 2022-03-24 gydymo įstaiga pateikė pažymą apie tai, kad trauma priskiriama prie sunkių. Pranešimas apie įvykį darbe iš UAB „U. S. b.“ VDI Šiaulių sk. gautas 2022-03-30. Įvykio darbe tyrimo metu surinkta sekanti informacija: UAB „U. S. b.“ vykdo didmeninę ir mažmeninę prekybą metalo gaminiais -plieno lakštais, kampuočiais, profiliais ir t.t. Atvežus produkciją, sandėlininkai-stropuotojai kranų pagalba atlieka produkcijos iškrovimą ir sandėliavimą jai numatytose vietose. Kai reikia paruošti krovinį užsakovui, sandėlininkai-stropuotojai gauna raštišką nurodymą, kuriame nurodoma kiek ir kokių gaminių reikia paruošti, sukomplektuoti. Kaip bus atliekama krovimo operacija (kiek paketų bus keliami vienu metu, kokie stropai bus naudojami) sprendžia patys darbuotojai. Kėlimo operacijai atlikti yra galimybė rinktis plieninius, tekstilinius stropus, kurių ilgis ir keliamoji galia skirtingi. Tekstilinių stropų apsaugai nuo aštrių metalinių ir medinių paviršių stropų gamintojas nurodo naudoti papildomus tekstilinius manžetus („rankoves“, „kojines“). Jie įmonėje naudojami nuo 32 cm iki 52 cm. Ilgio. Jų plotis 18 cm. 2022 m. kovo 22 d. sandėlininkai D. M. ir V. Š. gavo užduotį paruošti pirkėjui du plieno lakštų paketus, kurių matmenys 1.25 X 2.50 m., paketo storis 0.15 m. (be medinio padėklo storio), bendras dviejų paketų svoris beveik 6 t. Paketus reikėjo paimti iš sandėliavimo patalpos gilumos ir perkelti į patalpos priekį, kur įvažiuoja pakraunamas automobilis. Krovinio stropavimui darbuotojai panaudojo du 3 m. ilgio tekstilinius stropus, kurių kiekvieno keliamoji galia po 5 t. Papildomų tekstilinių manžetų darbuotojai nutarė nenaudoti, nes „padėklo mediena buvo minkšta (pušis), todėl tekstilinių stropų mechaninio pažeidimo tikimybė buvo minimali. Krano, kurį nuotolinio pulto pagalba valdė D. M., pakeltas krovinyss buvo tolygiai gabenamas link numatytos jo padėjimo vietos ir, kai jis jau buvo virš numatytos vietos, krovinyss buvo pradėtas tolygiai nuleidinėti. D. M. valdydamas kraną ėjo per sukrautus plieno lakštų paketus, o V. Š. jau laukė krovinio nuleidimo vietoje. Krovinio nuleidimo metu V. Š. ėjo link nuleidžiamo krovinio, kadangi jį reikėjo pasukti, orientuoti, kad būtų galima padėti į numatytą vietą. Tuo metu trūko vienas tekstilinis stropas, o akimirka vėliau ir kitas. Krentantis krovinyss (plieno lakštų paketai) krito žemyn beveik statmenai ant apačioje buvusio kito paketo, nuo svorio paketų padėklai sulūžo į gabalus, pakuotė iširo, lakštai slystelėjo į priekį ir traumavo V. Š. koją.

Nelaimingo atsitikimo darbe tyrimo akte viena iš NA priežasčių įvardinta: Saugos ir sveikatos vidinės kontrolės nepakankamumas, pasireiškęs tuo, kad bendrovėje nebuvo nustatyta krovinių sandėliavimo tvarka, nebuvo laikomasi nustatytos kėlimo reikmenų priežiūros ir brokavimo tvarkos, nebuvo kontroliuojama kaip darbuotojai laikosi saugos ir sveikatos reikalavimų, dėl ko krovinio kėlimo metu nebuvo pašalinta netinkamų stropų panaudojimo galimybė, nenaudojant apsauginių "rankovių" įvyko tekstilinių stropų trūkimas (nupjovimas) ir krentantis krovinyss traumavo šalia buvusį darbuotoją. Pažeisti Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 16 str. 1 d. reikalavimai bei neįvykdyta darbdavio pareiga sudaryti darbuotojams saugias ir sveikatai nekenksmingas darbo sąlygas, kaip tai numatyta minėto įstatymo 25 str. 1 d.

Dėl įvykio UAB „P. r.“ (2022-04-07)

2022 m. balandžio 8 d. Valstybinės darbo inspekcijos teritoriniame Panevėžio skyriuje buvo gautas pranešimas apie traumą darbe patyrusį asmenį UAB „P. r.“ Parko g., Panevėžys,

darbuotoją A. V.. Pranešime nurodyta, kad 2022 m. balandžio 7 d. apie 11 val. 30 min. įmonės darbuotojas, plataus profilio statybininkas A. V., dirbo statybos objekte Parko g., Panevėžyje, nukrito nuo pastolių, dėl patirtų traumų A. V. buvo išvežtas į VšĮ Respublikinę Panevėžio ligoninę. UAB „P. r.“ darbuotojas A. V. 2022 m. balandžio 7 d. dirbo darbo laiku pagal nustatytą įmonės darbo ir poilsio laiko režimą, darbo pradžia 8 val. 00 min., darbo pabaiga 17 val. 00 min., pietų pertrauka nuo 12 val. 00 min. iki 13 val. 00 min. 2022 m. balandžio 7 d. nuvykus į UAB „P. r.“ adresu, Parko g., Panevėžys, apžiūrėta statybvietė, kurioje įvyko įvykis darbe. Įvykio vieta išsaugota iki atvykstant inspektoriui. Įvykis darbe įvyko, kai plataus profilio statybininkas A. V., kartu su įmonės darbuotoju A. L., palipę ant kilnojamų pastolių, montavo metalinę siją. A. V., pastūmęs kraštinį sijos galą, ink pastato, paslydo ir nukrito žemyn kartu su sija. Statybos darbų vadovo G. J. įvykio darbe metu statybvietėje nebuvo, nes jis tuo metu buvo statybinių medžiagų parduotuvėje. A. V. dirbo plataus profilio statybininku, jis vykdė savo darbinės funkcijas pagal patvirtintus įmonės vidaus lokalinius dokumentus ir DSS instrukcijas. Visos užduotys yra gaunamos iš vadovų. G. J. raštu ir žodžiu paaiškino, kad iš ryto A. V. ir A. L. buvo duoti darbai sutvarkyti aplinką ir darbo vietas F name, nes buvo nepalankios oro sąlygos statybos montavimo darbams. Darbuotojams pasakė, kad jei pagerės oro sąlygos, reikės balkone sumontuoti ir jam priduoti kilnojamus pastolius. Pridavus pastatytus kilnojamus pastolius darbų vadovui G. J., tik tada buvo planuojama montuoti metalinę siją. A. V. ir A. L. montuodami pastolius nesumontavo kilnojamų pastolių tvorelės, apsaugančios nuo kritimo. Montuojant metalinę siją, stumiant kraštinį sijos galą A. V. paslydo ir nukrito žemyn iš trečio aukšto maždaug iš 7 m aukščio. Pagal A. L. paaiškinimą yra paaiškinta, kad AAP šalmsus dėvėjo. Apklausus A. V. ligoninės palatoje žodžiu, jis deklaravo, kad apie įvykį nieko neprisimena. Ž. K. iškvietė greitosios medicinos pagalbos automobilį, kuri atvyko į įvykio vietą. Dėl dauginių patirtų sužalojimų nukentėjusysis A. V. buvo išvežtas į VšĮ Respublikinę Panevėžio ligoninę.

Nelaimingo atsitikimo darbe tyrimo akte viena iš NA priežasčių įvardinta: Saugos ir sveikatos darbe vidinės kontrolės įmonėje nepakankamumas. UAB „P. r.“ darbdavys nesiėmė visų priemonių darbuotojų saugai ir sveikatai užtikrinti statybos darbo objekte Parko g., Panevėžyje, organizuodamas darbuotojų saugos ir sveikatos būklės vidinę kontrolę įmonėje. Pažeista: 19 straipsnis. Darbuotojų saugos ir sveikatos vidinė kontrolė įmonėje. Darbdavys imasi priemonių darbuotojų saugai ir sveikatai užtikrinti ir organizuoja darbuotojų saugos ir sveikatos būklės vidinę kontrolę įmonėje.

Dėl įvykio UAB „T.“ (2022-04-12)

Statybos objekte, kuriame vykdomi „Prekybos paskirties pastato, adresu Dariaus ir Girėno g., Plungė“ statybos darbai, pagal statybos rangos sutartį su UAB „K.“, vandentiekio, buitinių ir lietaus nuotekų tinklų įrengimo darbus vykdė UAB „T.“ darbuotojai. 2022-04-12 UAB „T.“ suvirintojas elektra rankiniu būdu - brigadininkas Y. V., suvirintojas elektra ir dujomis H. V. ir statybos inžinierius O. S. statybos objekte pradėjo darbus nuo 8.00 val. ir turėjo dirbti iki 17 val. Kaip paaiškinime nurodo darbų vadovas L. M., įvykio dieną jo statybos objekte nebuvo, nes jis buvo išvykęs į Vilnių pasiimti įrankių iš bazės ir į statybos objektą turėjo atvykti vėliau, iki 10 val. Pasak L. M. tos dienos darbai buvo aptarti su brigadininku Y. V. iš vakaro. Buvo suplanuota vykdyti vandentiekio trasos tiesimo darbus iki kameros VK-01. Tačiau apie 08.30 val. L. M. sulaukė Y. V. skambučio telefonu, kuris informavo, kad negali tęsti aptartų darbų, nes darbams atlikti trukdys ten jau esanti nuotekų trasa, todėl brigada eis tvarkyti kitos nuotekų trasos. Darbų vadovas suprato, kad bus ištaisomi nuotekų trasos defektai prie šulinio Nr. F-1-04. Tačiau Y. V. darbus pradėjo prie šulinio Nr. EFS-42, kur pagal statybos projektą reikėjo nutiesti naują nuotekų trasą ir pajungti ją į šulinį Nr. EFS-42. UAB „R.“ ekskavatoriaus operatoriui G. A., brigadininkas Y. V. nurodė, kasti iškasą prie šulinio Nr. EFS-42. Kasant iškasą gruntas buvo pilamas toliau nuo šlaito. Iškasus 3,4 m pločio viršuje, 1,50 m pločio apačioje, 5,2 m ilgio ir 2,8 m gylio iškasą, apie 9.00 val. Y. V. nusileido į iškasą ir nuėjo prie šulinio Nr. EFS-42. Pažymėjęs vietą ant šulinio rentinio kur bus įmontuotas nuotekų vamzdis, pradėjo betono pjovimo įrankiu pjauti angą vamzdžiui įmontuoti. Iškasoje Y. V. dirbo vienas, kiti du brigados nariai H. V. ir O. S. pasiliko viršuje stebėti darbų eigos. Ekskavatorius stovėjo kitame, nei dirbo Y. V., iškasos gale. Netrukus O. S. pamatė kad tarpe tarp šulinio Nr. EFS-42 ir šalia esamo seno veikiančio šulinio atsirado įtrūkimai šlaite ir suprattęs, kad atitrūkusi žemės nuošliauža gali užgriūti ant iškasoje dirbančio Y.

V., pradėjo šaukti. Y. V. neiškarto išgirdo, kad darbuotojai šaukia jam norėdami įspėti apie pavojų, tik ekskavatoriaus vairuotojui pasignalizavus, nukentėjusysis pakėlė galvą ir suprato, kad reikia bėgti. Apsisuko ir pabėgus pora žingsnių nuo šulinio Nr. EFS-42 jam ant kojų užgriuvo nuo šlaito atitrūkusi nuošliauža. Y. V. iki pusės buvo užpiltas žemėmis. Apklauskos metu ligoninėje, dalyvaujant ikiteisminio tyrimo tyrėjai K. P., vyriausiajai darbo inspektorei R. V. ir vertėjai, Y. V. paaiškino, kad įvykus nelaimėi sąmonės nebuvo praradęs. Kol gulėjo iškasoje, užpiltas iki pusės žemėmis, pastebėjo, kad nuošliauža susiformavo ir atitrūko nuo šlaito tarpe tarp dviejų šulinių. Prie senojo šulinio pastebėjo, kad bėga vanduo t. y. šlaitas buvo paplautas. Iškasos šlaitas prie šulinių buvo status nenušlaituotas, nesutvirtintas skydais, nes pasak nukentėjusiojo, šlaito sutvirtinti skydais nebuvo galimybės, nes turimi skydai buvo per dideli. Be to įrengti sutvirtinimams būtų trukdęs, pajungtas į veikiantį šulinį, nuotekų vamzdis. Kitas iškasos šlaitas buvo nušlaituotas. Įvykus nelaimėi darbuotojai nusileido į iškasą ir pradėjo atkasinėti Y. V.. Ekskavatoriaus vairuotojas G. A. iškviėtė greitąją pagalbą.

Nelaimingo atsitikimo darbe tyrimo akte įvardinta priežastis: saugos ir sveikatos darbe vidinės kontrolės įmonėje nepakankamumas: Vidinės kontrolės nepakankamumas: Vykdamas darbus pagal paskyrą-leidimą iškasoje, kurios gylis 2,8 m, nedalyvaujant darbų vadovui, nei statybų vadovui, prieš pradėdamas darbus iškasoje nebuvo apžiūrėti iškasos šlaitai, neįvertinta rizika dėl nuošliaužų atsiradimo, nesimta saugos priemonių vertikaliai šlaitui tarp dviejų šulinių sutvirtinti, ko pasekoje atitrūkusi nuo šlaito žemių nuošliauža užgriuvo ant iškasoje dirbusio darbuotojo. Tuo pažeista: Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 15 straipsnio 1 dalis ir 19 straipsnio 2 dalies 5 punktas Saugos ir sveikatos taisyklių statyboje DT 5-00, patvirtintos Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus 2000 12 22 įsakymu Nr. 346 50; 56; ir 57 punktai: 50. Natūralaus drėgnumo gruntuose, jei nėra gruntinio vandens ir požeminių statinių, kasti iškasas su vertikaliomis sienomis be sutvirtinimų leidžiama ne giliau, kaip: 50.3. 1,50 m – priemolio ar molio gruntuose. 56. Rišliuose gruntuose (priemoliuose, moliuose) leidžiama kasti rotoriniais ir tranšėjiniais ekskavatoriais ne gilesnes kaip 3 m tranšėjas su vertikaliomis sienomis be sutvirtinimų. Tranšėjose, kuriose dirba žmonės, turi būti įrengti šlaitų sutvirtinimai. 57. Dirbti iškasose su įmirkusiais šlaitais ar gilesnėse kaip 1,3 m leidžiama tik darbų vadovui apžiūrėjus grunto šlaitus ir, jei reikia, panaudojus tinkamas saugos priemones.

Dėl įvykio UAB „3.“ (2022-05-12)

2021 m. birželio mėn. 11 d. UAB „3.“ darbuotojai pagal paskyrą – leidimą, išduotą direktoriaus V. S. statybos darbų vadovui L. B., atliko sienų, kolonų ir perdangų klojinių montavimo, demontavimo, betonavimo darbus statybos objekte „Nuotekų valyklos statinių statyba ir rekonstravimas“ žemės sklype adresu Titnago g.. Darbuotojai A. M., S. A., V. Ž. ir A. S. statybos objekte darbus pradėjo 2022-05-12 7:00 val. Tą dieną su brigada turėjo atlikti sieninių plokščių montavimo darbus ir išpjautyti vartų angas. Statybos objekte dėvėjo asmenines apsaugos priemones: šalną, darbo batus, darbo pirštines, darbo rūbus. A. S. paaiškino teigia, kad su kolega S. A. sumontavo pastolius prie pirmų pastato vartų. Įmonės darbų vadovas L. B. paaiškino teigia, kad 2022-05-12 apie 8:00 val. ryto atvyko į statybos objektą, nuėjo iki įmonės furgonėlio, pasidėjo daiktus ir nuėjo apžiūrėti, kaip brigada atlieka montavimo darbus. Darbuotojai jau buvo pasiruošę darbui ir surinkę mobilius pastolius. Darbų vadovas apžiūrėjo pastolius prie pirmųjų pastato įvažiavimo vartų (iš viso – treji vartai). Kaip teigia L. B. pastoliai buvo tvarkingai surinkti, uždėti apsauginiai aptvėrimai tinkamam aukštyje nuo darbinės aikštelės. Jis leido pradėti vykdyti darbus. Kadangi darbuotojai kvalifikuoti, instruktuoti ir apmokyti, susipažinę su mobiliųjų pastolių surinkimo instrukcija, turintys didelę darbo patirtį ir analogiškus darbus dirbantys nuolatos, darbų vadovas paliko juos dirbti ir nuėjo žiūrėti kitų brigadų darbų. A. S. paaiškino teigia, kad tą dieną iš darbų vadovo L. B. gavo nurodymą išvalyti patalpos grindis nuo šiukšlių. Šį darbą jis ir dirbo, taip pat padėdavo kolegai atlikti darbus ant pastolių. Darbo eigoje A. S. su S. A. keletą kartų turėjo perstumti pastolius ir keletą kartų permontuoti darbinę aikštelę, kad galėtų prieiti prie kitų vartų ir nuplėšti skardas nuo vartų viršaus. Po pietų, ties paskutiniais trečiais vartais, pastolius A. S. su S. A. dalinai išmontavo ir sumontavo, kadangi trukdė ant žemės gulinti metalinė sija. S. A. paaiškino teigia, kad apie 16:40 val. stovėjo ant pastolių ir nulupinėjo skardą nuo daugiasluoksnės plokštės, dengiančios vartų angą. Jis pastebėjo, kad skarda tik lenkiasi ir

jos atlupti nepajėgia, pamatė apačioje šluojantį grindis A. S. ir pakvietė jį pagalbą. A. S. užlipo ant pastolių ir traukė skardą. S. A. pajuto, kad jam iš rankų krenta skarda. Atsisuko pažiūrėti, kodėl krenta skarda ir pamatė A. S. nukritusį ant metalinės sijos po pastoliais. S. A. nulipo nuo pastolių, pribėgo prie A. S., kuris buvo be sąmonės apie kokias 2 min. A. M. paaiškino teigia, kad apie 16:40 val. prie trečiųjų pastato vartų iš lauko pusės nuo keltuvo užtaisinėjo makroflexu siūles ir pamatė, kad ant pastolių liko stovėti tik S. A., o A. S. nukritęs gulėjo ant žemės. A. M. nedelsiant paskambino darbų vadovui L. B. ir pranešė apie įvykį, kuris ir iškvietė greitąją pagalbą.

Nelaimingo atsitikimo darbe tyrimo akte viena iš NA priežasčių įvardinta: Saugos ir sveikatos darbe vidinės kontrolės įmonėje nepakankamumas. Darbdavio įgaliotas asmuo, vadovaudamas darbams statybos objekte Titnago g., Vilniuje, nekontroliavo, ar naudojamos darbo priemonės (mobilūs pastoliai) atitinka saugos ir sveikatos reikalavimus (mobilūs pastoliai surinkti nesilaikant instrukcijos). Pažeista: Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 19 straipsnio 2 dalies 5 punktas 25 straipsnio 1 dalies 13 punktas. Saugos ir sveikatos taisyklių statyboje DT 5-00, 17 punktas.

Dėl įvykio UAB „S. i.“ (2022-07-29)

2022 m. liepos mėn. 29 d. UAB „S. ir i.“ darbuotojai pagal paskyrą – leidimą, išduotą 2022-07-18 statybos darbų vadovui G. P., atliko lauko vandentiekio nuotekų montavimo darbus statybos objekte žemės sklype adresu Liudvinavo g., Vilnius. Darbuotojai Al. Parchomenko, K. J., V. S. ir V. K. statybos objekte darbus pradėjo 2022-07-29 7:00 val. Tą dieną su brigada turėjo atlikti vandentiekio trasos tiesimo darbus žemėje. Statybos objekte dėvėjo asmenines apsaugos priemones: šalną, darbo batus, darbo pirštines, darbo rūbus. A. P. paaiškino teigia, kad buvo iškasta tranšėja naujo vandentiekio vamzdžio tiesimui, kurioje buvo sena betoninė šiluminė trasa. Statybų aikštelės viršininkas A. B. apžiūrėjęs iškastą tranšėją davė leidimą trasą išardyti ir nupjovus trasos vamzdžius, užbetonuoti vamzdžio angas šonuose. V. S. pralaužė betoną ekskavatoriumi, o A. P. nupjovė plieninius vamzdžius ir likusią armatūrą nuo betono grunto tranšėjoje. A. P. užmaišė betoną ir kartu su kolegomis K. J. ir V. K. pasitarė, kas lips betonuoti šiluminės trasos angas. Kadangi V. K. iš ankščiau turėjo patirties tokio pobūdžio darbams atlikti, todėl ir lipo į tranšėją betonuoti angų. V. K. paaiškino teigia, kad jis buvo tranšėjoje, A. P. jam padavė talpą su betono mišiniu, K. J. – akmenis ir jis pradėjo angų betonavimo darbus. K. J. paaiškino teigia, kad V. K. tranšėjoje buvo užbetonavęs vieną angą ir abu pažiūrėjo į laikrodžius, kad yra – 11:00 val. laikas eiti pietauti, o kitą angą nutarė betonuoti po pietų. A. P. maišydamas betoną apie 11:00 val. išgirdo žemių grunto šliaužimo garsą ir K. J. šaukiant V. K. vardą. Tą akimirką nuslydo tranšėjos žemių grunto kraštas ant V. K. kojų iki juosmens. K. J. iš karto šoko į tranšėją ir pradėjo kastuvu atkasinėti žemes nuo V. K. kūno. A. P. pažiūrėjo į griovį ir pamatė, kad V. K. yra prispaustas žemės gruntu iki liemens ir šaukė iš skausmo. K. J. bandė su kastuvu atkasti, bet sunkiai sekėsi dėl tranšėjoje esančių akmenų. A. P. nubėgo prie ekskavatoriaus, kuriuo dirbo V. S., paprašė jo atkasti užvirtusį žemės gruntą nuo V. K. bei iškvietė greitąją pagalbą. V. S. su ekskavatoriumi atkasė sunkiausius akmenis, šoko pats į tranšėją ir padėjo atkasti žemės gruntą bei iškelti V. K. iš tranšėjos. V. K. buvo suteikta pirmoji pagalba, užrišta koja specialiu raiščiu. V. S. paskambino įmonės darbų vadovui G. P. ir pranešė apie įvykį. G. P. paaiškino teigia, kad tą dieną buvo atvykęs į objektą apžiūrėti vykdomų darbų ir jis išvyko apie 11 val.. Kadangi buvo netoli nuvažiavęs, sugrįžo į įvykio vietą. V. K. buvo jau ištrauktas iš tranšėjos, netrukus atvyko greitoji pagalba, kartu su greitosios pagalbos darbuotojais ir darbininkais jis padėjo V. K. užkelti ant neštuvų ir nugabenti į greitosios pagalbos automobilį. Nukentėjusysis greitosios medicinos pagalbos tarnybos automobiliu buvo atvežtas į VšĮ Respublikinę Vilniaus universitetinę ligoninę.

Nelaimingo atsitikimo darbe tyrimo akte viena iš NA priežasčių įvardinta: Saugos ir sveikatos darbe vidinės kontrolės įmonėje nepakankamumas. Darbdavys, vadovaudamas darbams statybos objekte Liudvinavo g., Vilniuje, nekontroliavo, ar naudojamos darbo priemonės (iškastoje tranšėjoje) atitinka saugos ir sveikatos reikalavimus (iškastoje tranšėjoje dirbama nesilaikant Paskyroje – leidime numatytų priemonių (5 d. lentelės 5 punkte „gilesnės nei 1 m. tranšėjas kasti jų vertikalias sienelės nušlaituojant ar jas išramstant“)). Pažeista: Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 19 straipsnio 2 dalies 5 punktas 25 straipsnio 1 dalies 13 punktas. Saugos ir sveikatos taisyklių statyboje DT 5-00, 13 punktas.

Dėl įvykio UAB „E. p. k.“ (2022-08-23)

Suvirintojas M. B. 2022-08-23 pradėjo darbą nuo 7.00 val. Jis iki 9.00 val. gamybiniame ceche atliko metalinių konstrukcijų suvirinimo darbus. Technologas A. K. prieš kelias dienas buvo davęs užduotį M. B. iš dažymo cecho paimti prožektorių ir pernešti į kitą vietą, todėl jis apie 10.00 val. nuėjo į dažymo cechą paimti prožektoriaus. M. B. dažymo ceche ėjo šalia metalinės konstrukcijos – 50 cm atstumu nuo jos. Metalinės konstrukcijos ilgis 11977 mm, aukštis 1320 mm, kuri buvo pastatyta ant 1 m paaukštinimo priemonės vertikaliaje padėtyje. Jis, būdamas tarp metalinės konstrukcijos (santvaros) ir staklių, išgirdo suvirintojo A. K. šauksmą, kad krenta konstrukcija. M. B. atsisukęs pamatė, kad ant jo krenta vertikaliai stovėjusi metalinė konstrukcija. Bandydamas išvengti smūgio pasilenkė, bet vis tiek virsdama konstrukcija kliudė M. B. galvą. Nukentėjusysis išvengė prispaudimo, kadangi virsdama konstrukcija atsirėmė į metalines detales, kurios buvo sudėtos ant medinio padėklo darbuotojo judėjimo kelio pradžioje. Jų aukštis 1200 mm. M. B. nuo patirto smūgio susmuko prie staklių. Prie jo pribėgo A. K. su kolega ir išvedė į lauką, kur neužilgo į įvykio vietą atvyko greitoji pagalba. Įvykio vieta išsaugota iki kol atvyko policijos pareigūnai, kurie nufotografavo įvykio vietą, technologas A. K. nubraižė įvykio vietos schemą pagal liudytojų paaiškinimus. A. K. savo paaiškinime nurodė, kad jis apie 8.20 val. stabiliai pastatė į vertikalią padėtį metalinę konstrukciją ant paaukštinimo priemonės dažymui. Jis taip pat nurodė, kad šitaip metalinės konstrukcijos buvo statomos visada ir iki šiol nekrisdavo. A. K. kaip statyti metalines konstrukcijas dažymui pasakė technologas A. K.. A. K. įvykio metu nebuvo. Jis atvykęs į darbo vietą išsiaiškino, kad metalinė konstrukcija, kritusi ant M. B., „nebuvo pritvirtinta ir buvo palikta be saugojimo stropo, kuris turėtų laikyti santvarą kranu pagalba“. A. K. savo paaiškinime nurodė, kad anksčiau santvaras dažydavo kitaip, užkeldavo po vieną ant 1 m paaukštinimo priemonės, kur ji buvo užvirtinama stropo ir laikoma kranu. Po to nudažytą santvarą nukeldavo nuo atramos ir padėdavo ant grindų. Tyrimo metu nebuvo nustatyta dėl kokių priežasčių nukrito metalinė konstrukcija, tačiau jei konstrukcija būtų prilaikoma numatytais priemonėmis neleidžiančioms jai nukristi, tikėtina, kad santvara nebūtų nukritusi, nes numatytos priemonės būtų sustabdžiusios kritimą.

Nelaimingo atsitikimo darbe tyrimo akte įvardinta priežastis: Saugos ir sveikatos darbe vidinės kontrolės įmonėje nepakankamumas: neatliktas profesinės rizikos vertinimas, darbuotojams atliekantiems dažymo darbus, nenumatant konkrečių metalinių konstrukcijų dažymo metodų, nepilnai instrukuoto darbuotojo paskyrimas metalinių konstrukcijų dažymui, bei nekontroliavimas, kad metalinių konstrukcijų dažymo darbus, esant kritimo ir užgriuvimo pavojams, darbuotojai dirbtų saugiai. Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 25 straipsnio 1 dalies 2, 3, 6 ir 13 punktai. Profesinės rizikos vertinimo bendrųjų nuostatų patvirtintų Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. A1-457/V-961 4 ir 9 punktai.

Dėl įvykio UAB „S.“ (2022-09-30)

2022 m. rugsėjo 8 d. UAB „L.“ sudarė rangos sutartį su UAB „S.“, pagal kurią UAB „S.“ gamybos paskirties pastate su administracinėmis patalpomis, adresu Žiedų g., Gobergiškės k., Klaipėdos r. sav., turėjo pagaminti ir sumontuoti antrasolės metalo konstrukcijas. UAB „S.“ darbus pagal rangos sutartį statybos objekte pradėjo 2022 m. rugsėjo 15 d. UAB „S.“ darbuotojai UAB „I. L.“ gamybos paskirties pastato viduje įrenginėjo pagalbines patalpas, atliko daugiasluoksnių plokščių montavimo darbus. 2022 m. rugsėjo 30 d. apie 14 val. UAB „S.“ metalo konstrukcijų ruošėjai - montuotojai V. T. ir O. P. nusprendė perstumti vieną plokštę, padėtą ant sumontuoto pastato plokščio stogo, nes norėjo ją apversti. Pagalbos perstumiant plokštę į priekį paprašė UAB „S.“ darbų vadovo A. B.. A. B. su V. T. plokštę tempė priekyje, stropavimo diržo, užnerto ant stumiamos dengimo plokštės pagalba, o O. P. atsistojo kitame plokštės gale ir ją stūmė. Pastūmus plokštę į priekį, atsivėrė stogo anga (kvadratinė apie 1 metro pločio), kurios O. P. nepastebėjo ir pro ją nukrito į apačią, ant sudėtų gipso kartono plokščių. Kritimo aukštis apie 3 metrai. A. B. su V. T. nepajuto ir nematė, kaip O. P. nukrito, tik atsisukę pamatė, kad kolegės nėra ant stogo. Priėję prie angos pamatė apačioje be sąmonės gulintį O. P.. A. B. paskambino bendruoju pagalbos telefonu 112 ir nubėgo į medicinos punktą. Iki atvyko greitoji medicinos

pagalba nukentėjusysis jau buvo atgavęs sąmonę. O. P. nedelsiant buvo išgabentas į VšĮ Klaipėdos universitetinę ligoninę, kur jam buvo suteikta medicininė pagalba.

Nelaimingo atsitikimo darbe tyrimo akte įvardinta priežastis: Saugos ir sveikatos darbe vidinės kontrolės įmonėje nepakankamumas, t. y. darbdaviui atstovaujantis asmuo neužtikrino, kad visose darbo vietose būtų įrengtos kolektyvinės priemonės nuo kritimo iš aukščio, vadovauti statybos darbams objekte ir atsakingu už saugų darbų atlikimą statybvietėje paskyrė neapmokytą ir neatestuotą darbų saugos klausimais darbuotoją, neužtikrino, kad darbuotojai darbo metu dėvėtų jiems išduotas asmenines apsaugos priemones.

Dėl įvykio UAB „M.“ (2022-09-22)

2022 m. rugsėjo 22 d. Ryto g. 4 Menčių km. Naujosios Akmenės raj., UAB „M.“ vadovo pavedimu, darbuotojai S. B., J. K. ir V. P. atliko metalinės konstrukcijos/ sąramos (11,4 m. ilgio išilginis kvadratinis 160x120 mm skersmens vamzdis su per vidurį vertikaliai privirtintu 2,6 m ilgio ir 100x200 mm skersmens vamzdžiu, kurios bendras svoris apie 301 kg.) montavimo darbus. Minėta konstrukcija turėjo būti montuojama / privirinama prie į sandėlį įvažiavimo vartų, 4 m aukštyje esamų detalių. Apie 15 val., S. B. teleskopiniu krautuvu JCB 533-105, privažiavo prie sandėlyje esančios konstrukcijos, užsidėjęs ją ant teleskopinio krautuvo šakių ir krovinių tvirtinimo diržu pritvirtinęs prie teleskopinio krautuvo šakių rėmo, nuvažiavo į konstrukcijos montavimo vietą. Konstrukciją pakėlus į montavimo vietą, V. P. kirsdamas kėlimo zoną ėjo pasiimti darbui reikalingų asmeninių apsaugos priemonių (apraišų). Tuo tarpu atsilaisvinus tvirtinimo diržui, montuojama konstrukcija ėmė kristi žemyn. Krisdama konstrukcija kliudė ir parbloškė V. P. ant žemės, ko pasėkoje V. P. patyrė traumą.

Nelaimingo atsitikimo darbe tyrimo akte įvardinta priežastis: I. Saugos ir sveikatos darbe vidinės kontrolės įmonėje nepakankamumas. Įmonės vadovas neužtikrino, kad būtų įvertinta profesinė rizika darbo vietose, kuriose atliekami krovinių kėlimo darbai, nustatant faktinę darbuotojų saugos ir sveikatos būklę, kad darbuotojų saugos ir sveikatos vidiniuose (lokaliniuose) norminiuose teisės aktuose (darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijose, saugaus darbo atlikimo taisyklėse) būtų numatyti saugaus darbo atlikimo metodai, taisyklės ar instrukcijos, kad darbuotojas, atliekantis krovinių kėlimo darbus teleskopiniu krautuvu turėtų kvalifikaciją patvirtinantį pažymėjimą, leidžiantį valdyti teleskopinį krautuvą, būtų apmokytas, instruktutas ir supažindintas su galinčiais iškilti pavojais, naudojant darbo įrenginį, kad po laikinai pakeltu kroviniu nebūtų darbuotojų. Tuo pažeista: 1. Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 20 str. 2 d. „Darbdaviui atstovaujantis asmuo, vadovaudamasis darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimo principais, numatytais šio įstatymo 19 straipsnio 2 dalyje, ir darbuotojų saugos ir sveikatos norminiais teisės aktais, technologinių procesų bei darbo priemonių dokumentais, įvertinęs profesinę riziką įmonėje, rengia įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos vietinius (lokalinius) norminius teisės aktus (darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijas, saugaus darbų atlikimo taisykles ar instrukcijas ir kitus reikiamus įmonės vietinius (lokalinius) norminius teisės aktus)“. 2. Darbo įrenginių naudojimo bendrųjų nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministrės 1999 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. 102, 23.1 p. „Darbdavys privalo užtikrinti, kad kiekvienas darbuotojas, gavęs užduotį naudotis darbo įrenginiu, būtų apmokytas ir supažindintas su galinčiais iškilti pavojais naudojant darbo įrenginį; 3. Darbo įrenginių naudojimo bendrųjų nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministrės 1999 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. 102, 2 priedo 3.1.3. p. „Turi būti imtasi priemonių užtikrinti, kad po laikinai pakeltu kroviniu nebūtų darbuotojų, išskyrus tuos atvejus, kai to reikalauja būtina atliekamo darbo operacija“.

Apibendrinimas

Atsižvelgiant į 2022 m. įvykusius sunkius ir mirtinus NA darbe, konstatuotina, kad viena iš dažniausiai NA lėmusių priežasčių - netinkamas darbų organizavimas, saugos ir sveikatos darbe vidinės kontrolės įmonėje nepakankamumas, kuomet vykdant bet kokius darbus, o ypač tokius, kurie kelia padidintą pavojų, nebuvo nustatyti galimi pavojai, neįvertinta jų keliamo rizika bei neatliktas rizikos vertinimas parenkant asmenines apsaugos priemones, numatytos ir įgyvendintos tinkamos prevencinės priemonės, kad darbuotojai galėtų saugiai patekti į darbo vietą bei dirbti, o kilus nenumatytam pavojui, saugiai pasišalinti iš pavojingos zonos.

DSSĮ darbdaviui yra įvardinta pareiga įvertinti esamą ar galimą riziką darbuotojų saugai ir sveikatai bei numatyti prevencines priemones, kad darbuotojai būtų apsaugoti nuo profesinės rizikos arba ji būtų kiek įmanoma mažesnė. Nepriklausomai nuo to, kokius darbus atlieka darbuotojai, jiems turi būti sudarytos saugios ir sveikos darbo sąlygos, skiriant ypatingą dėmesį jauniems darbuotojams, arba tiems, kurie tik pradeda darbinę veiklą. Siekiant išvengti NA atsitikimų darbdavį atstovaujantis ar jo įgaliotas asmuo organizuodamas darbus privalo įsitikinti darbo vietų saugumu, įvertinti tikėtiną riziką, darbuotojus apmokyti vykdyti gelbėjimo darbus, aprūpinti reikalingomis apsaugos priemonėmis, kurios turėtų būti įvardijamos paskyroje-leidime arba darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijoje. Paskyrų-leidimų dirbti tam tikrą darbą sistema yra oficiali formalizuota rašytinė sistema, kuri būtina tais atvejais, kai darbdavys turi pagrindo manyti, kad kyla realus pavojus atliekančio darbus darbuotojo gyvybei. Pabrėžtina, kad paskyrų-leidimų sistema ne pakeičia, bet papildo ir konkretizuoja saugaus darbo organizavimo priemones bei būdus, o formalus jos įdiegimas pats savaime negarantuoja saugių darbo sąlygų.

Kritimas iš aukščio kai netaikomos kolektyvinės apsaugos priemonės; grunto užvirtimas iškasoje, kuomet nenusklemtos arba nesutvirtintos tranšėjų sienos įgriūna, užversdamos žmones; medžių užvirtimas neidentifikuojant pavojingų zonų yra viena iš dažniausiai pasitaikančių nelaimingų atsitikimų darbo vietoje ir sukelia sunkius sveikatos pakenkimus ar net mirtį. Kolektyvinių saugos priemonių įgyvendinimas, tinkamų asmeninių apsaugos priemonių aprūpinimas, apmokymas ir žinių suteikimas darbuotojams yra viena iš prevencinių priemonių norint išvengti ar sumažinti NA darbe pasekmes.

Atsižvelgiant į NA aplinkybes ir nustatytas priežastis, darytina išvada, kad nelaimingo atsitikimų galima būtų išvengti ar patirti mažesnio pobūdžio sveikatos pakenkimą atliekant miško darbus, jeigu būtų vadovaujamosi Miško darbų saugos taisyklių DT 1 - 96, patvirtintų Lietuvos Respublikos miškų ūkio ministerijos 1996 m. lapkričio 25 d. įsakymu Nr. 208 (toliau – Taisyklės) 70 p., kuriame įtvirtinta, kad pavojingų darbų vadovas turi kontroliuoti, kad visi laikytųsi darbų saugos reikalavimų bei 99-100 p. reikalavimais: Draudžiama palikti pjovimo metu įstrigusius, pradėtus pjauti ar rauti medžius. Juos reikia kaip galima greičiau nuleisti. Jeigu įstrigusį, pradėtą pjauti ar rauti medį tuoj pat nuleisti negalima, pavojinga jo galimo kritimo zona apjuosiamą gerai matoma juosta, virve ar kitokiu būdu užtveriama. Draudžiama būti įstrigusio, pradėto pjauti ar rauti medžio galimo kritimo zonoje.

Atliekant elektros, statybos darbus aukštyje ar iškasose, nelaimingų atsitikimų aplinkybės ir nustatytos priežastys leidžia teigti, kad nelaimingų atsitikimų priežastis sudaro visa eilė pažeidimų, kurie turėjo būti įgyvendinti atliekant pavestus darbus, vykdant darbus pagal paskyrą-leidimą, pagal kurią privalėjo būti įgyvendintos prevencinės priemonės. Taip pat nesant atsakingo asmens darbo vietoje, kuris turėjo kontroliuoti saugų darbo atlikimą kaip numatyta „Saugos ir sveikatos taisyklėse statyboje“, patvirtintose Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus 2000 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. 346 11 punkte. Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 19 straipsnio 2 dalis reglamentuoja: „Darbdavys imasi priemonių darbuotojų saugai ir sveikatai užtikrinti ir organizuoja darbuotojų saugos ir sveikatos būklės vidinę kontrolę įmonėje. Tuo tikslu darbdaviui atstovaujantis asmuo ar jo pavedimu darbdavio įgaliotas asmuo: 5) įpareigoja padalinių vadovus įgyvendinti darbuotojų saugos ir sveikatos gerinimo priemones ir kontroliuoti, kaip laikomasi darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų.“ Šis straipsnis negali būti įgyvendinamas tiesiogiai nedalyvaujant statybos procese.

Nelaimingų atsitikimų darbe prevencija yra svarbi siekiant apsaugoti darbuotojus ir užtikrinti saugias ir sveikas darbo sąlygas. Vienas iš būdų prevencijai yra atlikti rizikos vertinimą, kuris yra procesas, kuriuo nustatoma ir įvertinama potenciali rizika patirti sveikatos sutrikimus ar patirti nelaimingą atsitikimą darbe. Tai leidžia identifikuoti rizikos šaltinius ir nustatyti priemones

joms sumažinti. Prevenciniai veiksmai būtų nuolat vykdomi, kad būtų užtikrinta tinkama sauga ir sveikata darbe.

Siekiant užtikrinti saugias darbo sąlygas dirbant su elektros įrenginiais, krautuvais, uždaroje erdvėje, žemės ūkyje, iškasose ar žemės ūkyje išsamesnę informaciją apie tokių darbų saugaus vykdymo ypatumus, galite surasti Valstybinės darbo inspekcijos interneto svetainėje, rubrikoje Metodinės rekomendacijos. Informaciją galite rasti paspaudę šią nuorodą: „Nelaimingų atsitikimų darbe pagrindinių rodiklių analizė pagal ekonominių veiklų sektorius“, „Metodinės rekomendacijos“.

Darbuotojų saugos ir sveikatos
skyriaus vedėjas - vyriausiasis darbo inspektorius

Saulius Balčiūnas